

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 maja 2015 roku

Sąd Okręgowy w Gliwicach Wydział II Cywilny Ośrodek (...) w R.

w składzie:

Przewodniczący: SSO Jarosław Klon

Protokolant: Magdalena Kubańska

po rozpoznaniu w dniu 13 maja 2015 roku w Rybniku

sprawy z powództwa A. B.

przeciwko (...) S.A w K.

o zapłatę

1. zasądza od pozwanej (...) S.A. w K. na rzecz powoda A. B. kwotę 519 522,66 zł (pięćset dziewiętnaście tysięcy pięćset dwadzieścia dwa złote 66/100) z ustawowymi odsetkami od dnia 19 marca 2015 roku do dnia zapłaty;
2. dalej idące powództwo oddala;
3. zasądza od pozwanej na rzecz powoda kwotę 7200 złotych (siedem tysięcy dwieście złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania;
4. nakazuje pozwanej (...) S.A. w K. zapłacić na rzecz Skarbu Państwa Sądu Okręgowego w Gliwicach Ośrodka (...) w R. kwotę:
 - 5105,62 zł (pięć tysięcy sto pięć złotych 62/100) tytułem zwrotu wydatków sądowych
 - 25 977 złotych (dwadzieścia pięć tysięcy dziewięćset siedemdziesiąt siedem złotych) tytułem brakującej opłaty od zasądzzonego roszczenia;

UZASADNIENIE

Powód A. B. wniósł o zobowiązanie pozwanej (...) S.A.

w K. do naprawy szkody w budynku mieszkalnym, budynku gospodarczym

z garażem, ogrodzeniem, placu i chodnikach, znajdujących się na nieruchomości powoda położonej w J. przy ul. (...) poprzez zapłatę jednorazowego odszkodowania w wysokości 460.000,00 zł z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu i zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda kosztów postępowania w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W motywach roszczenia wskazano, że powód jest właścicielem w/w nieruchomości, na której znajduje się m.in. budynek mieszkalny, budynek gospodarczy z garażem, ogrodzenie, plac i chodniki uszkodzone na skutek działalności górniczej pozwanej. Uszkodzenia polegają na znacznym przechyle bryły budynku, pęknięciach: ścian zewnętrznych i wewnętrznych, stropu, posadzek, cokołu, kominków, schodów i muru oporowego oraz zwichrowania stolarki okiennej i drzwiowej. Budynek gospodarczy jest pochylony, a jego ściany popękane, plac

i chodnik zwichrowany, ogrodzenie jest przechylone.

W odpowiedzi na pozew pozwana (...) S.A w K., przyznała, że w rejonie przedmiotowej nieruchomości od 2012r. prowadzona jest intensywna eksploatacja górnicza i nadal będzie prowadzona. Od lipca 2012r. pozwana na nieruchomości powoda przeprowadziła doraźne remonty. W 2014r. podczas oględzin nieruchomości powód wystąpił z roszczeniem o wypłatę jednorazowego odszkodowania (protokół oględzin z dnia 4 kwietnia 2014r.). W związku z zgłoszonym roszczeniem kopalnia poinformowała powoda, że zleci wykonanie analizy celem ustalenia właściwego sposobu naprawy szkody. Pozwana zainicjowała postępowanie ugodowe, jakkolwiek nie zostały one podjęte przez powoda. Podniesiono tym samym, że kopalnia nie dała powodu do wytoczenia powództwa.

Na rozprawie w dniu 13 maja 2015r. powód rozszerzył żądanie pozwu w ten sposób, że zażądał zasądzenia od pozwanej łącznie kwoty 519.522,66 zł, na którą składały się kwoty: - odszkodowania wyliczona przez biegłego w kwocie 400.291,71 zł dla budynku mieszkalnego oraz wartość szamba w kwocie 2.636,24 zł, które powiększone zostały o 8% podatek VAT co stanowi kwotę 435.162,19 zł

- oraz pozostałe składniki budynek gospodarczy z garażem 42.006,37 zł, wybrukowany plac i chodniki 11.821,78 zł, ogrodzenie frontowe nieruchomości 4.981,68 zł, ogrodzenie boczne 9.775,68 zł, co łącznie daje kwotę 68.585,75 zł, która powiększona została o 23% podatek VAT, co daje kwotę 84.360,47 zł.

Pozwana na rozprawie w dniu 13 maja 2015r. ostatecznie wniosła o oddalenie powództwa w całości.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powód A. B. jest właścicielem nieruchomości położonej w J. przy ul. (...), dla której prowadzona jest księga wieczysta o nr (...). Na nieruchomości powoda znajduje się budynek mieszkalny dwurodzinny wybudowany w 1973r., budynek gospodarczy z garażem oraz szambo. Plac został przez powoda wybrukowany oraz zbudowano chodnik z dojściem do budynku mieszkalnego, nieruchomość jest w całości ogrodzona.

Nieruchomość powoda położona była niedaleko szkoły, która została zlikwidowana. Rejon ten był objęty do tego czasu pasmem ochronnym. Kopalnia przed 2012r. nie prowadziła eksploatacji tego terenu. Od 2012r. w tym rejonie Kopalnia (...) rozpoczęła intensywną eksploatację górniczą i będzie ona prowadzona co najmniej do 2025r. Gdy kopalnia nie prowadziła prac wydobywczych, powód nie stwierdził na nieruchomości żadnych szkód.

W czerwcu 2012r. powód zauważył ujawniające się szkody na nieruchomości. Pismem z dnia z dnia 8 października 2012r., powód złożył do pozwanej wnioski o naprawę szkód górniczych. Wskazał na pęknięcie ścian piwnic pod schodami, przedostawanie się wody opadowej do środka domu, deformacje i pęknięcia ścian, drzwi garażowych, futryn, pęknięcia posadek w garażach, odspojenie się płytek ceramicznych na korytarzu w piwnicy, pęknięcia ścian na piętrze, odwrócenie spadku na balkonie, pęknięcia stropu, znaczące przechylenie się budynku, pęknięcie i wzruszenie murów oporowych przy wjeździe do garażu, pęknięcie wjazdu oraz pasa dojazdowego, pęknięcia po zewnętrznej stronie elewacji oraz schodach tylnej części budynku, pęknięcia pasów betonowych wokół budynku, pęknięcia płytek ceramicznych na schodach wejściowych, deformację chodnika oraz wybrukowań podwórka wraz z krawężnikami, pęknięcie i deformacja płyt oporowych w ogrodzie, odchylenie od pionu i deformacja ogrodzenia, słupków, dwóch bram i furtki, pęknięcie murku betonowego płotu od strony ulicy, obluźowanie i pofalowanie siatki ogrodzeniowej, pęknięcie posadzki i ścian w garażu i rozszczelnienie się szamba.

Pozwana przeprowadziła jedynie naprawy doraźne na nieruchomości poprzez uszczelnienie ścian piwnic oraz usunięcie nierówności na balkonie i zabezpieczenie przed dostawaniem się wody do domu.

W dniu 4 kwietnia 2014r. pozwana przeprowadziła oględziny nieruchomości, w ich trakcie powód wskazał sposób naprawy szkody, jako wypłatę jednorazowego odszkodowania. Pismem z dnia 10 kwietnia 2014r. pozwana zawiadomiła powoda, że w związku z roszczeniem o wypłatę jednorazowego odszkodowania, kopalnia zleci opracowanie analizy techniczno – ekonomicznej, ustalającej właściwy sposób naprawy obiektów budowlanych.

Pismem z dnia 8 maja 2014r. powód poinformował pozwaną, że podjął decyzję wystąpić na drogę sądową w celu dochodzenia swoich roszczeń.

Powód ma obecnie 33 lata, z zawodu jest górnikiem, nie chce remontować domu z uwagi na dalszą eksploatację tego terenu przez kopalnię. Z uwagi na trudną sytuację Kompani Węglowej i fakt, że złoży eksploatacyjne na KWK (...), gdzie pracuje wyczerpane zostaną za ok. 7 lat nie wyklucza przeprowadzki w poszukiwaniu nowej pracy. Nie wyklucza wprowadzenia poza ramy administracyjne województwa (...).

Dowód: zeznania powoda – protokół nagrania rozprawy z dnia 13 maja 2015r. k. 233, opinia biegłego k. 59.

Biegły ustalił, że w budynku mieszkalnym nie stwierdzono zaniedbań remontowo-budowlanych i techniczno – eksploatacyjnych. Zużycie materialne poszczególnych elementów składowych konstrukcji i wykończenia obiektu jest proporcjonalne do czasu jego użytkowania. Główną szkodą występującą w budynku jest narastające pochylenie bryły budynku w kierunku północnym, który wynosił 19,7% na dzień 12 marca 2014r., a pomiary biegłego wykazały pochylenie w granicach 24 – 25%. W świetle informacji uzyskanych przez biegłego od KWK (...) pochylenie to dalej będzie postępować i stanowić będzie zagrożenie dla konstrukcji nośnej budynku. Na budynku występują też szczelinowe pęknięcia poziome i ukośne oraz deformacje ścian, płyty balkonowej, schodów i stropów, spękania i deformacje posadzek oraz uszkodzenia wszystkich innych elementów składowych budynku. Uszkodzenia te będą się pogłębiać. Uszkodzenia te występują w budynku mimo zastosowanych w konstrukcji budynku zabezpieczeń. Wartość techniczną budynku biegły ustalił na kwotę 400.291,71 zł.

W budynku gospodarczym wraz z garażem stwierdzano pochylenie obiektu jak: spękania szczelinowe oraz deformacje ścian, stropu i posadzek. Naturalne zużycie budynku jest proporcjonalne do jego wieku. Wartość budynku gospodarczego i garażu ustalono na kwotę 42.006,37 zł.

Plac i chodniki na nieruchomości, drogi dojazdowe wykonane są z płyt chodnikowych, podłoża żwirobotonowego i z betonowej kostki brukowej, Występujące uszkodzenia polegają na licznych deformacjach poprzecznych i podłużnych utrudniających odpływ wód opadowych i bezpieczne użytkowanie tych urządzeń terenowych. Wartość nawierzchni biegły ustalił na 11.821,78 zł.

Ogrodzenie frontowe nieruchomości uległo pochyleniu, a w cokołach – podmurówce widoczne są pionowe pęknięcia i deformacje, jego aktualna wartość stanowi kwotę 4.981,92 zł. Ogrodzenie boczne nieruchomości uległo miejscowym deformacjom i liniowemu pochyleniu, jego wartość ustalono na kwotę 9.775,68 zł.

Budynek mieszkalny integralnie połączony jest z szambem, które uległo pochyleniu, jego objętość uległa zmniejszeniu. Jego wartość biegły ustalił na kwotę 2.636,24 zł.

Dowód: opinia biegłego z dnia 24 września 2014r. k. 59 i nast. , korekta opinii k. 150, ustna opinia uzupełniająca biegłego – protokół rozprawy z dnia 18 marca 2015r. k. 153 – 154.

Przy ocenie materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie Sąd kierował się zasadą swobodnej oceny dowodów wyrażoną w art. 233 § 1 kpc., biorąc za podstawę całością materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie. Sąd swoje ustalenia faktyczne oparł o zeznanie powoda oraz opinię biegłego z zakresu budownictwa lądowego będącego specjalistą w zakresie szkód górniczych inż.. K. K.. Do sporządzonej przez siebie opinii, na skutek podniesionych zarzutów biegły wprowadził korektę, również udzielił ustnej opinii uzupełniającej na rozprawie. Sąd uznał, że opinia biegłego sporządzona na potrzeby niniejszego postępowania ostatecznie jest spójna i merytorycznie prawidłowa, błędy rachunkowe zostały naprawione. Opinia nie zawiera wewnętrznych sprzeczności, została też wykonana zgodnie ze zleceniem Sądu i odpowiada na wszystkie pytania jakie zostały postawione biegłemu. Biegły również w sposób rzeczowy odniósł się do zarzutów pozwanej i wyjaśnił swoje stanowisko.

Sąd zważył co następuje:

Żądanie powoda zasługiwało na uwzględnienie w całości.

W przedmiotowej sprawie zgodnie z art. 222 w zw. z art. 227 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. Prawo geologiczne i górnicze (Dz.U.2015.196 j.t.). zastosowanie ma nowa ustawa o prawie geologicznym i górniczym. W związku z powyższym podstawę dla ustalenia odpowiedzialności za powstałą szkodę w nieruchomości powoda stanowi art. 144 tej ustawy. Zgodnie z ust. 1 tego przepisu właściciel nie może sprzeciwić się zagrożeniom spowodowanym ruchem zakładu górniczego, który jest prowadzony zgodnie z ustawą. Może on jednak żądać naprawienia wyrządzonej tym ruchem szkody, na zasadach określonych ustawą. Ust. 2. stanowi, że przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do innych podmiotów, których prawa majątkowe są zagrożone ruchem zakładu górniczego. Natomiast z ust. 3 wynika, że jeżeli nie zachodzą okoliczności przewidziane w ust. 1 i 2, przedsiębiorca odpowiada za szkodę według zasad określonych w Kodeksie cywilnym. Innymi słowy zastosowanie znajdują przepisy ogólnego kodeksu cywilnego regulujące kwestię naprawienia szkody. Zgodnie więc z art. 363 kc, który znajduje zastosowanie w niniejszej sprawie, naprawienie szkody powinno nastąpić, według wyboru poszkodowanego, bądź przez przywrócenie stanu poprzedniego (restytucja naturalna), bądź przez zapłatę odpowiedniej sumy pieniężnej. Jednakże gdyby przywrócenie stanu poprzedniego było niemożliwe albo gdyby pociągało za sobą dla zobowiązanego nadmierne trudności lub koszty, roszczenie poszkodowanego ogranicza się do świadczenia w pieniądzu. Z kolei w § 2 wskazano, że jeżeli naprawienie szkody ma nastąpić w pieniądzu, wysokość odszkodowania powinna być ustalona według cen z daty ustalenia odszkodowania, chyba że szczególne okoliczności wymagają przyjęcia za podstawę cen istniejących w innej chwili.

Wyraźnie podkreślić należy, że aby przejść do etapu postępowania sądowego dochodzenia zapłaty określonej kwoty tytułem odszkodowania za powstałą szkodę w związku z ruchem zakładu górniczego, to w pierwszej kolejności musi zostać postępowanie ugodowe między stronami. Zgodnie z art. 151 ust. 1 ustawy sądowe dochodzenie roszczeń jest możliwe po wyczerpaniu postępowania ugodowego. Natomiast dalej w ust. 2 ustawy wskazano, że warunek wyczerpania postępowania ugodowego jest spełniony, jeżeli przedsiębiorca odmówił zawarcia ugody lub jeżeli od skierowania przez poszkodowanego roszczenia wobec przedsiębiorcy upłynęło 30 dni, chyba że poszkodowany, zgłaszając żądanie zawarcia ugody, wyznaczy dłuższy termin.

Zgodnie z ustalonym stanem faktycznym powód zgłosił szkodę pozwanej pismem z dnia 8 października 2012r. Okoliczność ta była między stronami bezsporna. Powód w złożonym wniosku wyszczególnił na czym, polegają stwierdzone przez niego uszkodzenia. Pozwana miała od tego momentu 30 dni na to by wskazane przez powoda szkody naprawić lub dokonać ugodowego załatwienia sprawy. Wnioskodawca na tym etapie nie musiał określić sposobu jak ma naprawa nastąpić poprzez restytucję naturalną czy wypłatę odszkodowania. Pozwana zrobiła jedynie prowizoryczny remont, uszczelniła ściany piwnic budynku oraz usunięto nierówności na balkonie. Niczego więcej nie zrobiono i taki stan jest do dziś. Sąd uznał, że tryb ugodowy przewidziany w niniejszej ustawie został wyczerpany. W konsekwencji powód uprawniony był do wytoczenia powództwa przeciwko pozwanej. Tym samym zarzut pozwanej, że nie dała podstaw do wytoczenia powództwa albowiem nie została wyczerpana procedura ugodowego załatwienia sprawy, nie mógł się ostać.

Powód żądając naprawienia szkody przez pozwana zgodnie więc z art. 144 ust. 3 w/w ustawy w zw. z art. 363 kc mógł swobodnie dokonać wyboru sposobu naprawienia szkody. Ustawodawca, kierując się dążeniem do ochrony interesu poszkodowanego, wskazuje możliwość skompensowania szkody bądź przez przywrócenie stanu poprzedniego, bądź przez zapłatę odpowiedniej sumy pieniężnej, jednocześnie zapewniając poszkodowanemu prawo dokonania wyboru. Ponadto po uwagę należy również wziąć fakt, że dokonanych ustaleń wynika, że intensywna eksploatacja prowadzona ma być przez kopalnię co najmniej do 2025r., nie wykluczone, że dłużej. Degradacja i uszkodzenie nieruchomości, a przede wszystkim stwierdzony przez biegłego odchył budynku powiększa się, w 2014 wynosił 19,7%, a pomiary biegłego wykazały pochylenie w granicach 24 – 25%. Biegły dodał też, że pochylenie będzie się zwiększać dalej. Zatem nawet jeśli przywrócenie stanu poprzedniego nieruchomości byłoby możliwe technicznie, to takie działanie byłoby bezsensowne

i nieopłacalne chociażby z punktu widzenia pozwanej albowiem usunięcie uszkodzeń miałyby charakter jedynie tymczasowy.

Sąd ustalając wysokość odszkodowania oparł się na wyliczeniach biegłego. Wyliczenia biegłego po korekcie nie były kwestionowane. Wskazany przez powoda sposób wyliczenia podatku VAT również, nie został przez pozwaną zakwestionowany. Kwestią sporną był współczynnik jaki miał zostać zastosowany dla województwa (...). Powód, zeznał, że nie wyklucza przeprowadzki poza teren (...), np. w (...), gdzie być może będzie szukał pracy. Nadto nie można ograniczać jego woli co do swobodnego wyboru, co do miejsca, gdzie ma zamieszkać. Może to być (...), może być to dowolne inne miejsce na terytorium kraju. Stąd też nie uwzględniono zarzut pozwanej, że przy ustaleniu wartości budynku mieszkalnego biegły winien zastosować przelicznik dla województwa (...).

Zatem wartość budynku mieszkalnego biegły ustalił na kwotę 400.291,71 zł, wartość budynku gospodarczego i garażu ustalił na kwotę 42.006,37 zł, wartość utwardzonego placu, chodników i dojazdów ustalił na 11.821,78 zł, wartość ogrodzenia frontowego ustalił na kwotę 9.775,68 zł, a ogrodzenia bocznego na kwotę 4.981,92 zł. Wartość aktualną szamba biegły oszacował na kwotę 2636,24 zł.

Wysokości odszkodowania wyliczona przez biegłego dla budynku mieszkalnego oraz szamba zostały powiększone zostały o 8% podatek VAT, co stanowi łącznie kwotę 435.162,19 zł. Dla pozostałych składników tj. budynek gospodarczy z garażem, wybrukowany plac i chodniki, ogrodzenie frontowe nieruchomości, ogrodzenie boczne, ustalone przez biegłego kwoty powiększone zostały o 23% podatek VAT, co stanowi kwotę 84.360,47 zł. Suma tych kwot 435.162,19 zł i 84.360,47 zł stanowi wysokość dochodzonej szkody czyli kwotę 519.522,66 zł.

O odsetkach orzeczono na podstawie art. 481 kc. Odsetki zasądzono od dnia następnego po dowiedzeniu się przez pozwaną o wysokości odszkodowania w jakiej winno być ono zapłacone i od tego dnia zdaniem Sądu odsetki winny być naliczane. W pozostałej części tj. w zakresie żądania przez powoda odsetek od dnia wniesienia pozwu Sąd uznał za nieuzasadnione o czym orzekł w punkcie 2 wyroku.

Kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 98 kpc, po myśli zasady odpowiedzialności za wynik procesu oraz § 6 pkt. 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (punkt 3 wyroku). Na podstawie art. 113 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych Sąd orzekł jak w punkcie 4 wyroku, na co składa się wynagrodzenie biegłego 4.985,53 zł oraz 120,09 zł co łącznie daje kwotę 5105,62 zł, którą poniósł tymczasowo Skarb Państwa oraz kwota 25.977 zł stanowiąca brakującą część opłaty.

Sędzia Jarosław Klon